

Offer, som Udvalgets Forslag har villet lade dem beholde. Ellers sker der ingen Forandring fra det, som Udvalget har villet, thi ogsaa efter Ministerens Standpunkt vil man kunne faa den Præst, man ønsker, naar man blot løser Sognebaand til ham.

Jeg har imidlertid væsentlig taget Ordet for at udtale mig om de Ændringsforslag, der gaa ud paa at indføre det saakaldte valgfri borgerlige Ægteskab. Det anføres jo mod denne Lov, at den vil indføre en ny *Tvang*. Det forstaaer jeg ikke. Jeg tror ikke, der er nogen virkelig begrundet Mening i denne Udtalelse. Thi hvad er det, som Folkekirkens Medlemmer nu ere tvungne til, naar de skulle vies? Det er til to Ting. De ere tvungne til at have de borgerlige Betingelser i Orden, og naar de ere i Orden, ere de desuden tvungne til at lade sig kirkelig vie. Naar vi nu give den kirkelige Vielse fri, vil der ganske vist være en *Tvang* tilbage med Hensyn til alt det, Staten maa forlange. Men denne *Tvang* har været der i Forvejen. Der indføres altsaa ingen som helst ny *Tvang* derved. Misforstaaelsen stammer — som jeg tidligere har udtalt — derfra, at der i det, som der nu foregaar i Kirken, er sammenblandet to Ting i een Handling. Præsten afgiver en Erklæring paa Statens Vegne om, at Ægteskabet er gyldigt, og lyser saa den kirkelige Velsignelse over det. Begge Dele foregaa i Kirken gennem den samme Mand og i den samme Tale. Det borgerlige derved er tyngent. Staten lader det kun besørge af Præsten, der er verdslig Embedsmand, foruden at han ogsaa er gejstlig. Her er derfor ikke Tale om at indføre nogen ny *Tvang*. Der er heller ikke Tale om at tvinge nogen til at undvære den kirkelige Vielse. De, der ønske den, kunne jo faa den, naar de kunne faa en Præst til at vie dem. *Det eneste, de tvinges til, er at lade den borgerlige Anerkendelse af Ægteskabet foregaa uden for Kirken.* Det maa vi være klare over under al den utrolige Forvirring, der raader, naar der tales om denne Sag. Den eneste *Tvang*, der er Tale om, er *Tvungen* til at lade den borgerlige Side af Sagen ligge helt uden for Kirken. Men dette er i og for sig fuldstændig korrekt og det af mange Grunde.

Fra Statens Synspunkt behøves der strengt taget ikke nogen Forandring. Staten kan lade Vielsen foregaa baade det ene og det andet Sted, baade paa den ene og den anden Maade. Den maa kun for-

lange, at naar alle dens Fordringer ere fyldestgjorte, skal Ægteskabet erklæres for gyldigt. Fra Statens Side kan der ikke være noget i Vejen for at lade Præsten lige saavel som en anden Embedsmand eller Statsborger foretage Vielsen paa Statens Vegne. Men saa maa Præsten ogsaa optræde som Statens Embedsmand, der har at gøre, hvad Staten forlanger. Det vil med andre Ord sige, at saaledes som det nu er, og saaledes som det ogsaa i mange Tilfælde vil blive ved det saakaldte „valgfri“ Ægteskab, maa *Kirken* fungere som *Statens Tjenerinde*, som Statens Ægteskabsforstander. Jeg kan ogsaa forstaa, at religiøst ligegyldige Mennesker, rent verdslige Mennesker kunne finde, at det vilde være rigtigt at beholde Ægteskabets borgerlige Afslutning i Kirken og tage den kirkelige Højtidelighed med som en smuk Pynt paa det hele. Den Slags Mennesker bryde sig ikke stort om det, der siges. Men de synes ofte, det er „højtideligt“ med Orgelspil, Salmesang og Bibelsprog. Den Højtidelighed synes de pynter godt paa det hele. Jeg kan forstaa, at man fra deres Side, som ønske Kirken brugt til Pyntekone ved en saadan Lejlighed, kan holde paa, at den borgerlige Afslutning af Ægteskabet bør foregaa i Kirken. Men jeg kan ikke forstaa, at man fra kirkelig Side kan ønske dette. Thi i Virkeligheden er det ganske specielt fra Kirkens Side, man maa ønske Forandring i dette Forhold. Jeg tror heller ikke, det er kirkelige Hensyn, der fremkalde Modstanden mod Lovforslaget. Jeg har aldrig hørt nogen anføre virkelig kirkelige Hensyn derimod. Nej, det er *Vanen*, man lader sig bestemme af. Det er *Vanens* Magt, der narrer Folk, saa de tro, det er kirkelige Hensyn, der lede dem, naar de bare lade sig bestemme af de Indtryk, som de ere vant til fra det hidtil bestaaende.

Hvis Indførelsen af fakultativt borgerligt Ægteskab løste Vanskelighederne, var der vel intet til Hinder for det hverken fra Statens eller fra Kirkens Side. Men det gør det ikke. Man siger nok, at det er den rette Frihed, naar Folk kunne vælge, enten de ville have kirkelig eller borgerlig Vielse. Men man maa lægge Mærke til, at ind under Navnet fakultativt borgerligt Ægteskab gaar der to vidt forskellige Ting. Det ærede Medlem for Randers (Poul Rasmusen) havde et aabent Øje derfor. De fleste Mennesker, der tale om, at de ville have valgfrit borgerligt Ægteskab, se det fra Ægtefolkernes Side. De for-